

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання курсової роботи з дисципліни

«ОРГАНІЗАЦІЯ ТОРГІВЛІ»

студентами ОС «Бакалавр»

напрямок підготовки: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Київ 2021

УДК 339.3

Панкратова Л.Л. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Організація торгівлі», для ОС «Бакалавр», напрям підготовки: 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, К. НУБіП України, 2021. 25 с.

Методичні вказівки розглянуті, схвалені та рекомендовані на засіданні Вченої ради економічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол №8 від 14 травня 2021 р.)

Рецензенти:

Л. А. Олійник – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів НУБіП України

В.О. Яворська – кандидат економічних наук, доцент кафедри організації підприємництва та біржової діяльності НУБіП України

Навчальне видання.

Методичні вказівки

до виконання курсової роботи з дисципліни

«ОРГАНІЗАЦІЯ ТОРГІВЛІ»

напряму підготовки: 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

ЗМІСТ

1. Мета і завдання курсової роботи	4
2. Основні етапи виконання роботи та загальні вимоги	6
3. Вибір теми і складання плану роботи	7
3.1. Орієнтовна тематика курсових робі	7
4. Організація виконання роботи	10
5. Структура курсової роботи та її зміст	11
6. Правила оформлення курсової роботи	13
7. Захист курсової роботи	15
8. Оцінювання курсової роботи	16
9. Рекомендована література	17
Додаток А. Приклад оформлення титульного аркуша	19
Додаток Б. Приклад оформлення змісту	20
Додаток В. Приклади оформлення таблиць та ілюстративного матеріалу	21
Додаток Г. Приклади оформлення списку джерел	22

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» студенти денної форми навчання виконують курсову роботу з дисципліни „Організація торгівлі”. Курсова робота є першим кроком до виконання самостійної науково-дослідної роботи, тому є важливим етапом навчального процесу.

Мета курсової роботи – поглиблення та засвоєння знань, навичок та вмінь вирішувати науково-практичні завдання з раціональної організації торговельного і технологічного процесів на підприємствах різних форм торгівлі.

Основні завдання виконання роботи:

- поглибити теоретичні знання, отриманні в процесі вивчення дисципліни;
- виробити практичні навички в проведенні етапів економічних досліджень: збору, обробці та аналізі фінансово-економічної інформації;
- напрацювати вміння самостійно аналізувати дані, що наведені у фінансовій та статистичній звітності підприємств;
- виявляти закономірності та тенденції економічного розвитку торговельного підприємств;
- набути навичок узагальнення матеріалів, складання таблиць, діаграм, оформлення літературних джерел;
- формувати вміння готувати доповідь до захисту та виступати з нею, обґрунтовуючи та аргументуючи результати свого дослідження.

Студенти самостійно підбирають літературні джерела, іншу інформацію, опрацьовують її, послідовно та логічно розкривають тему роботи, обґрунтовують висновки і пропозиції.

Курсова робота розглядається як попередній етап виконання бакалаврської роботи. Її матеріали можуть бути використані при написанні бакалаврської роботи, а також для виступів на студентських наукових конференціях, участі в наукових конкурсах, тощо.

Набуття компетентностей:

✓ *загальні компетентності (ЗК):*

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

✓

фахові

(спеціальні) компетентності (СК):

СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

СК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.

СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.

2. ОСНОВНІ ЕТАПИ ВИКОНАННЯ РОБОТИ ТА ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ

Курсова робота повинна бути виконана за фактичними матеріалами торговельного підприємства з використанням фінансової звітності підприємства або за наявними статистичними даними на рівні країни (регіону).

Процес виконання курсової роботи повинен складатися з наступних етапів:

- вивчення даних методичних вказівок;
- вибір теми і об'єкта дослідження, на матеріалах якого буде виконуватися курсова робота;
- затвердження теми курсової роботи;
- формування мети й складання плану курсової роботи та погодження його з науковим керівником;
- підбір, вивчення та аналіз інформаційних джерел та написання першого розділу;
- збір і узагальнення практичних матеріалів, проведення досліджень, обробка і аналіз даних та написання другого розділу;
- осмислення отриманих результатів досліджень та підготовка пропозицій, щодо покращення (оптимізації) отриманих результатів дослідження та написання третього розділу;
- формування висновків та пропозицій, оформлення списку літератури;
- рецензування роботи науковим керівником та її доопрацювання (за необхідності);
- підготовка доповіді та захист роботи.

Складові частини роботи мають бути поєднані між собою. Робота повинна бути написана літературною мовою, на достатньому науковому рівні, містити таблиці та ілюстрації, мати аналіз літературних джерел.

Науковий керівник з курсової роботи допомагає студенту в організації виконання досліджень, зокрема – скласти план курсової роботи, вибрати інформаційні джерела (основну, додаткову літературу, джерела отримання статистичної інформації, фінансово-економічні показники підприємств, тощо). Для цього, викладачем проводяться систематичні консультації та відслідковується дотримання студентом графіка виконання курсової роботи.

Студенти повинні виконати курсові роботи і надати її на перевірку в термін, який передбачено графіком навчального процесу. Робота яка не розкриває затвердженої теми, а також не відповідає вимогам оформлення, до захисту не допускається і повертається студенту для доопрацювання.

Студенти, які не виконали курсову роботу у встановлений термін або отримали незадовільну оцінку, до наступної екзаменаційної сесії не

допускаются.

3. ВИБІР ТЕМИ І СКЛАДАННЯ ПЛАНУ РОБОТИ

Виконання студентом курсової роботи починається з визначення її теми і об'єкта (країна, регіон, підприємство, магазин, товар чи група товарів), на матеріалах якого буде проведено дослідження.

Студент повинен ознайомитися з проблемами, розв'язання яких передбачає та чи інша тема курсової роботи, переліком наукової та навчальної літератури з певної проблеми, вивчити відповідний розділ дисципліни «Організація торгівлі», ознайомитися із нормативно-правовими документами що регулюють діяльність торговельних та виробничих підприємств.

При виборі теми повинні бути враховані особисті нахили студента, актуальність, теми, можливість доступу до інформації студента. Отже, формулювання теми курсової роботи відбувається з врахуванням індивідуальних інтересів і уподобань студента і таким чином тема кожного студента є унікальною.

Студент може вибрати тему курсової роботи з переліку затверджених тем або може запропонувати власну тему, обґрунтувати її доцільність і актуальність. Тему курсової роботи може запропонувати студенту його науковий керівник, який у цей час працює над розробкою певної науково-дослідної теми.

Тематика курсових робіт з дисципліни «Організація торгівлі» щорічно оновлюється і затверджується на засіданні кафедри. Студент, виходячи з тематики курсової роботи, самостійно складає її план і погоджує його з науковим керівником.

Зміна чи уточнення теми протягом семестру можливі лише за наявності вагомих обґрунтувань студента і після розгляду і затвердження на засіданні кафедри.

3.1. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Аналіз оптового товарообороту підприємств оптової торгівлі в Україні (регіоні, м. Київ, тощо).

2. Аналіз оптової та роздрібною торгівлі алкогольною продукцією в Україні (регіоні, м. Київ, тощо).

3. Аналіз стану ринку споживчих товарів в Україні (регіоні, м. Київ, тощо) на прикладі окремих груп товарів (продовольчих, непродовольчих).

4. Вивчення та формування попиту споживачів на товари у роздрібному торговельному підприємстві (на прикладі...).

5. Використання інструментів електронної комерції для підвищення ефективності діяльності торговельного підприємства (на прикладі...).

6. Забезпечення конкурентоспроможності торговельного підприємства (на прикладі...)

7. Збутова політика комерційного підприємства(на прикладі...).

8. Комерційна діяльність у роздрібній торгівлі і шляхи її удосконалення (на прикладі...).

9. Обґрунтування рівня торговельних надбавок (націнок) на товари, що реалізує підприємство (на прикладі...).

10. Обґрунтування системи цінових знижок для активізації продажу окремих видів (груп) товарів (на прикладі...).

11. Оптимізація товарного забезпечення обороту підприємства торгівлі (на прикладі...).

12. Оптимізація товарного портфелю підприємства торгівлі (на прикладі...)

13. Оптова торгова база і її торгово-технологічні функції в умовах переходу до ринкових відносин (за матеріалами бази).

14. Організаційні форми торгівлі й перспективи їх розвитку (за матеріалами України, області).

15. Організація й технологія товаропостачання роздрібною торговельною мережею оптовим підприємством (на прикладі...).

16. Організація і шляхи підвищення ефективності роздрібною торгівлі непродовольчими товарами в Україні (регіоні, м. Київ, тощо).

17. Організація і шляхи підвищення ефективності роздрібною торгівлі продовольчими товарами в Україні (регіоні, м. Київ, тощо)

18. Організація праці у торговельних підприємствах (на прикладі...).

19. Організація продажу товарів і обслуговування покупців у магазинах (на прикладі...).

20. Організація торговельної діяльності на оптових продовольчих ринках (наприклад, ринку «Шувар»).

21. Організація торгово-технологічного процесу на складі (на прикладі...)

22. Організація роботи магазину продовольчих товарів в умовах економічної кризи (на прикладі...).

23. Організація роботи магазину промислових товарів в умовах економічної кризи (на прикладі...).

24. Організація роботи торговельного підприємства на основі технологій мерчандайзингу (на прикладі...).

25. Організація, технологія та управління складськими операціями на торговельному підприємстві (на прикладі...).

26. Проблеми електронної комерції в Україні.

27. Реклама в системі маркетингових комунікацій у комерційній

діяльності торговельного підприємства (на прикладі...).

28. Розробка ефективної цінової політики та цінових стратегій підприємства (на прикладі...).

29. Розробка системи стимулювання персоналу та підвищення ефективності праці в роздрібному магазині (на прикладі...).

30. Розробка та обґрунтування стратегії розвитку торговельного підприємства (на прикладі ...)

31. Стан і перспективи розвитку роздрібно-торговельної мережі в Україні (регіоні, м. Київ, тощо).

32. Торгівля, як сфера комерційної діяльності (на матеріалах України).

33. Торгово-технологічні процеси в роздрібній торгівлі непродовольчими товарами (на прикладі...).

34. Торгово-технологічні процеси в роздрібній торгівлі продовольчими товарами (на прикладі ...).

35. Торгово-технологічні функції підприємства оптової торгівлі (за матеріалами оптової бази).

36. Удосконалення торговельної діяльності підприємств у сфері сервісного обслуговування населення (на прикладі...)

37. Управління ціновою політикою підприємства (на прикладі...).

38. Фінансове забезпечення розвитку торговельного підприємства (на прикладі...)

39. Формування асортименту товарів у оптовій торгівлі та шляхи його удосконалення (на прикладі конкретної товарної групи – молочні товари, м'ясні вироби, овочі, тощо).

40. Формування асортименту товарів у роздрібній торгівлі (на прикладі конкретної товарної групи – молочні товари, м'ясні вироби, овочі, тощо).

41. Формування системи антикризового управління торговельним підприємством (на прикладі...)

42. Формування системи контролінгу на торговельному підприємстві (на прикладі...)

43. Формування товарного асортименту продовольчого магазину в умовах економічної кризи (на прикладі...)

44. Франчайзинг у комерційній діяльності (на прикладі ...).

45. Франчайзинг, як система інноваційного розвитку торговельного підприємства (на прикладі...)

46. Цінова політика комерційного підприємства (на прикладі...).

47. Шляхи підвищення ефективності товаропостачання підприємства торгівлі (на прикладі...)

48. Шляхи удосконалення постачання роздрібно-торговельної мережі товарами (на прикладі).

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ РОБОТИ

Збір необхідної інформації для написання курсової роботи є дуже важливим етапом, оскільки її достатність дозволяє у повному обсязі розкрити окрему тему, зробити обґрунтовані висновки та відповідні рекомендації.

Курсова робота повинна ґрунтуватися на відповідних законодавчих, нормативно-правових документах, які безпосередньо стосуються досліджуваної теми. Для написання роботи слід використовувати, насамперед наукову літературу (збірники наукових праць, наукові статті тощо) та статистичні збірники. Разом з тим, актуальну, сучасну та оперативну інформацію слід знаходити в мережі Інтернет, на сайтах державних установ, консалтингових агенцій, бірж тощо.

Визначивши теоретичні аспекти теми курсової роботи, опрацювавши літературні джерела, студент має визначити перелік показників, характеристик та інше, які потрібно опрацювати на матеріалах Державного комітету статистики України, Міністерств та відомств, громадських організацій та інших доступних джерел.

Важливим є збір інформації безпосередньо на торговельних підприємствах, за матеріалами яких виконується курсова робота. Якщо робота виконується на базі окремого торговельного підприємства потрібну інформацію можна одержати у звітності підприємства, шляхом прямого обстеження підприємства та ознайомлення з його фінансово-економічними показниками. Наприклад, у магазині можна дослідити процес формування товарного асортименту, сутність господарських зв'язків суб'єктів ринку, ціноутворення, обсяг продаж, організацію торгівлі, джерела та форми товаропостачання.

Збір показників у торговельному підприємстві повинен проводитися в декілька етапів:

а) розробка переліку всіх вихідних показників з кожного питання, що вивчається та методів їх отримання;

б) визначення джерел одержання інформації та розробка форм збору показників (таблиці, анкети);

в) формування зведеного переліку вихідних показників щодо теми курсової роботи.

Зібраний студентом матеріал потребує ретельної обробки, систематизації та упорядкуванню відповідно до теми, плану курсової роботи. Його необхідно скласти у потрібні таблиці, графіки, діаграми, здійснити групування, ранжирування, класифікацію.

5. СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ ТА ЇЇ ЗМІСТ

Обсяг курсової роботи має складати приблизно 30- 40 сторінок.

Курсова робота повинна містити такі структурні компоненти:

Титульний аркуш повинен містити назву навчального закладу, кафедри, дисципліни за якою написано роботу, а також тему курсової роботи, відомості про автора (курс, група, спеціальність, прізвище, ім'я, по-батькові) та прізвище, ім'я, по-батькові наукового курівника, рік виконання роботи (ДОДАТОК А).

Зміст. Подається назва основних складових роботи та нумерація сторінок, на яких розміщена кожна з них (ДОДАТОК Б).

Вступ повинен відобразити актуальність та практичну значущість обраної теми роботи. Обсяг вступу не повинен перевищувати 2-3 сторінки.

У вступі мають бути такі складові:

Актуальність теми – потрібно дати відповідь на питання: чому обрано саме цю тему дослідження? Можна коротко викласти сутність проблеми, міру її вивчення (що уже зроблено у висвітленні цієї проблеми, які її аспекти ще недостатньо розкриті).

Мета дослідження – це очікуваний результат роботи, що дає можливість вирішити проблему, заявлену в актуальності дослідження, та умовно відповідає на питання: навіщо автор хоче вивчати це явище, об'єкт, предмет, заявлені у темі. Не бажано у формулюванні мети використовувати слова: «вивчити», «дослідити» і т.д., бо вони вказують на засіб досягнення мети, а не саму мету. Краще використовувати такі слова: «перевірити», «виявити», «обґрунтувати», «розкрити» і тощо. Для виконання поставленої мети дослідження формулюються конкретні завдання.

Завдання дослідження – вказують що треба зробити для досягнення мети та отримання результатів. Завдань може бути 4-6, їх формулювання може бути таким:

- теоретичний аналіз проблеми вивчення і узагальнення даних літературних джерел;
- вибір та обґрунтування методів дослідження;
- аналіз ситуації, щодо певної проблеми, ринку, підприємства та обробка отриманих даних;
- інтерпретація отриманих даних, їх узагальнення, формулювання висновків;
- формулювання практичних рекомендацій, щодо покращання існуючої ситуації, тощо.

Об'єкт дослідження – може бути процес або явище, конкретне

підприємство. В межах об'єкта дослідження наводять повну юридичну назву та стислу загальну характеристику підприємства, на прикладі якого виконують роботу. У стислій характеристиці підприємства вказують його організаційно-правову форму, галузеву приналежність, коли і ким засновано підприємство, його місцезнаходження,

Предмет дослідження – найбільш значущі властивості сторони об'єкта які підлягають вивченню. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове.

Методи дослідження – зазначаються методи, які були обрані автором для досягнення поставленої мети і реалізації висунутих завдань.

Інформаційну базу дослідження – вказується, які інформаційні дані використовувалися і з яких джерел.

Апробація результатів дослідження – зазначається, де були надруковані (використані) результати досліджень, якщо таке було. Це може бути участь студента в науково-дослідній роботі кафедри, наукового керівника, участь в наукових проектах або конкурсах.

Зміст основної частини курсової роботи викладають, поділяючи матеріал на розділи, які можуть мати підрозділи, пункти. Кожний пункт повинен містити закінчену інформацію. В основній частині роботи, яка складається із 3-х розділів, теоретичні питання можуть займати не більше третини її загального обсягу, а дві третини – це аналітичний матеріал щодо досліджуваної проблеми.

У першому розділі міститься аналітичний огляд літературних джерел. Тут необхідно висвітлити основні теоретичні положення досліджуваної проблеми, проаналізувати погляди науковців на певну проблему, теоретично довести і обґрунтувати власну точку зору за допомогою вивченого, відібраного і систематизованого матеріалу. Для якісної підготовки цієї частини курсової роботи студенту необхідно ґрунтовно опрацювати літературні джерела, законодавчі та нормативно-правові документи, ознайомитися зі статтями у наукових журналах та збірниках наукових праць, опрацювати необхідну інформацію різних статистичних збірників.

У другому розділі повинні розглядатися питання, що безпосередньо розкривають зміст досліджуваної теми і містять аналіз існуючої ситуації з досліджуваної проблеми (на підприємстві, у регіоні, країні). Вони мають відповідати назві певного розділу, розкриватися на конкретному практичному матеріалі, отриманому з відкритих джерел та конфіденційних даних окремого підприємства. Викладення текстового матеріалу потрібно супроводжувати таблицями аналітичного характеру, графіками, діаграмами, схемами тощо після посилання на них у тексті. За необхідності наводять посилання і на додатки, в яких міститься первинна інформація або копії документів, які розглядаються у

роботі.

У *третьому розділі* містяться пропозиції, щодо покращання досліджуваної проблеми, власні розрахунки та розробки, оформлені в таблиці та графіки.

Висновки. Формування висновків курсової роботи являє собою стислий виклад одержаних результатів по суті розробленої теми й окремих питань, що мають практичне значення та можливості застосування у практичній діяльності торговельного (виробничого) підприємства, на базі якого проводилися дослідження. Висновки повинні бути обґрунтовані, лаконічно сформовані й викладені у відповідному розділі роботи. Вони можуть бути спрямовані як на вирішення теоретичних так і практичних питань і проблем, повинні бути перспективними в певних умовах.

Список використаних джерел, на які є посилання в основній частині роботи, наводять у кінці тексту роботи, починаючи з нової сторінки. У відповідних місцях тексту мають бути посилання. Список використаних джерел слід розташувати одним із таких способів: у порядку посилань у тексті, або у алфавітному порядку прізвищ перших авторів. Використані джерела складають у список відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи

Додатки. У разі необхідності до додатків може бути включений допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи: додаткові ілюстрації або таблиці; матеріали, які через великий обсяг, не можуть бути внесені до основної частини; розрахунки економічного ефекту; інструкції і методики, опис комп'ютерних програм тощо.

6. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота набирається на комп'ютері у текстовому редакторі Microsoft Word або аналогічних на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм). Обсяг – про 30-40 сторінок тексту. При оформленні слід залишати поля: ліве — 30 мм, праве — 10 мм, верхнє — 20 мм, нижнє — 20 мм. Текст друкується з міжрядковим інтервалом 1,5, шрифт — Times New Roman 14 кегль. Текст викладається в наступному порядку:

- Титульна сторінка
- Зміст
- Вступ
- Основна частина (3 розділи, кожен містить свої підрозділи (пункти))
- Висновки
- Список використаних джерел.
- Додатки.

Нумерацію сторінок подають арабськими цифрами по центрунизу сторінки. На першій сторінці номер не проставляється.

Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ 1. ...», «ВИСНОВКИ», «ЛІТЕРАТУРА» друкують великими літерами симетрично до тексту (шрифт жирний). Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу (шрифт жирний). Нумерація розділів та підрозділів здійснюється арабськими цифрами, (номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку; в кінці номера теж ставлять крапку – (наприклад: 1.2). Розділ «ВСТУП», «ВИСНОВКИ» та «ДОДАТКИ» не нумеруються.

Під час написання роботи студент повинен робити посилання на джерела, дані з яких наводяться у тексті завдання. Наявність посилань на джерела у тексті є обов'язковою. Такі посилання дають змогу відшукати і перевірити достовірність відомостей, наведених у тексті роботи. Посилання за текстом слід брати у квадратні дужки і вказувати послідовний номер джерела у списку використаних джерел і номери сторінок, на яких подано інформацію, наприклад [5, с. 15–17].

Ілюстрації (рисунок, графіки, діаграми та фотографії), а також таблиці подаються *безпосередньо після тексту, де вони вперше згадані*. Номер рисунку повинен складатись із номера розділу та його порядкового номера самого рисунку у цьому розділі, наприклад: Рис.2.3 – третій рисунок розділу 2. Таблиці нумеруються за таким же принципом. Формули у роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах підрозділу, у круглих дужках. Наприклад: (2.3) – третя формула розділу 2.

Ілюстрації позначають скорочено словом “Рис __”. Номер і назву ілюстрації розміщують посередині під ілюстрацією. Після назви ілюстрації крапка не ставиться. Посилання на ілюстрації наводять за її порядковим номером, наприклад, “на рис. 1 зображено...” або в дужках після тексту, наприклад (рис. 2).

Цифровий матеріал повинен, як правило, оформлятися у таблиці. Кожна таблиця має свій номер і назву, які розміщують над таблицею. Перед номером таблиці пишуть слово “Таблиця __”, розташування в правому кутку сторінки. Назва таблиці починається з великої літери, після назви крапка не ставиться. На всі таблиці в тексті повинні бути посилання, які пишуться скорочено, наприклад, “див. табл. 1” або в дужках після тексту, наприклад (табл. 2).

У списку використаних джерел їх слід розміщувати в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або в порядку згадування у тексті. Список повинен містити не менше 10-20 використаних позицій.

Додатки нумерують великими українськими літерами — А, Б, В і т. д.

Кожен з них має розміщуватися на новій сторінці і мати заголовок угорі.

7. ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується й оформляється студентом за вимогами наступних методичних вказівок. Виконана курсова робота у встановлений термін подається на кафедру реєструється у журналі обліку курсових робіт і передається на рецензування керівнику – викладачеві.

Керівник у термін (5-7діб) перевіряє курсові роботи, дає на неї рецензію і допуск до захисту. Якщо курсова робота має суттєві недоліки вона повертається студентові для опрацювання відповідно до зауважень.

Захист курсової роботи передбачено для перевірки знань та вмінь студента презентувати результати своєї роботи, а також перевірки самостійності її виконання. Студент готує стислу, змістовну доповідь (виступ) тривалістю 5-7 хв. Для ілюстрації студент використовує презентаційний матеріал в Power Point (6-10 слайдів). Виступ повинен ознайомлювати із змістом курсової роботи. Він має бути стислим, але інформативним, містити відомості, які дають можливість отримати повне уявлення про роботу.

Виступ має містити:

- опис актуальності теми дослідження, мети, об'єкта, предмета дослідження;
- опис проведених досліджень;
- аналіз отриманих результатів;
- висновки та перспективи подальших досліджень.

Не рекомендується вживати у виступі звороти із займенниками першої особи, наприклад: «Я вважаю...», «Ми вважаємо...» тощо. Краще вести виклад, не вживаючи займенників: «Вважаємо...», «...вважаємо...».

Студент під час захисту повинен дати відповіді та пояснення на усі запитання членів комісії за змістом роботи. В обговоренні приймають активну участь студенти групи, вони також можуть задавати свої питання.

8. ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Згідно «Положення про екзамени і заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України» з доповненнями (протокол №5 від 27.12.2019 р.). курсові роботи (проекти) оцінюються за результатами їх захисту перед комісією, до складу якої входять не більше трьох науково-педагогічних (педагогічних) працівників (у т.ч. керівник роботи чи проекту), до початку екзаменаційної сесії.

Під час оцінювання курсової роботи беруться до уваги:

- складність поставлених завдань курсової роботи;
- якість виконання завдань курсової роботи;
- правильність прийнятих студентом рішень та їх обґрунтованість;
- відповідність змісту роботи її темі;
- грамотність оформлення роботи;
- своєчасність подання роботи до захисту (подається на кафедру не менше, ніж за 10 днів до захисту);
- переконливість відповідей студента на поставлені під час захисту запитання.

Загальна оцінка $R_{\text{курсва робота}}$ (100 балів) визначається, як сума балів на захисті $R_{\text{захистКР}}$ (30 балів) та балів за якість виконання та вчасне подання курсової роботи під час семестру $R_{\text{подання КР}}$ (70 балів).

$$R_{\text{Курсова робота}} = R_{\text{захистКР}} + R_{\text{поданняКР}}$$

Рейтингові бали за виконання та захисту курсової роботи переводяться у національні оцінки згідно з табл. 1.

Таблиця 1

Співвідношення між національними оцінками і оцінками за виконання та захист курсової роботи у балах

Оцінка національна	Виконання та захист курсової роботи, бали
Відмінно	90 – 100
Добре	82-89
	74-81
Задовільно	64-73
	60-63
Незадовільно	35-59
	0-34

Студент, який не подав до захисту курсову роботу у встановлений термін, або не захистив її з позитивною оцінкою, вважається таким, що має академічну

заборгованість.

Основна:

1. Панкратова Л.Л. Організація торгівлі. *Електронний навчальний курс на порталі Elearn* – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3725>
2. Апопій В.В., Міщук І.П., Ребицький В.М., Рудницький С.І., Хом`як Ю.М. Організація торгівлі: *Підручник. 2-ге видання., перероб. та доп.* Київ. Центр учбової літератури. 2018. С. 632.
3. Балджи М.Д., Допіра І.А., Однолько В.О. Економіка та організація торгівлі: *Навчальний посібник.* Київ. Кондор. 2017. С. 368.
4. Голошубова Н.О. Організація торгівлі: *підручник. – 2-ге вид., перероб. та доп.* Київ. Київ. нац. торг.-економ. Ун-т. 2018. С. 680.
5. Голошубова Н.О. Організація і технологія торгівлі: О.К.Л. Київ. КНТЕУ. 2010. С. 189.
6. Саркісян Л.Г., Казакова О.Б. Технологія торговельних процесів: *Навчальний посібник.* Київ. Центр учбової літератури. 2007. С. 296.
7. Сотнік М.І. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: *підручник / за заг. ред. І. М. Сотник, Л. М. Таранюка.* Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.
8. Юрко І.В. Організація торгівлі. Довідник працівника продовольчого магазину. *Навч. посіб.* Харків. 2015. С. 304.

Додаткова:

1. ДСТУ 4303:2004 Роздрібна та оптова торгівля. Терміни та визначення понять. – К.: Держспоживстандарт України, 2005. – 236 с.
2. Дмитренко І.А. Види роздрібної мережі та їх сучасна характеристика / *Торгівля, комерція, підприємництво.* 2010. №11. С. 27- 32.
3. Ільчук М. М., Панкратова Л. Л. Розвиток торгівлі та проблеми в ланцюгах товаропостачання продовольства в Україні. *Економіка АПК.* 2020. №8. – С.22-31.
4. Карнаушенко, А. Аналіз сучасного стану та перспективи розвитку роздрібного товарообороту в Україні. *Ефективна економіка.* 2019. №1. URL: <http://dspace.ksau.kherson.ua/bitstream/handle/123456789/1609/53.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
5. Кравченко М.С. Аналіз сучасного стану розвитку торгівельної галузі України. *Вісник приазовського технічного університету. Серія: Економічні науки.* 2016. № 31. с. 139-145.
6. Кречетун, С. А., Вляцько, В. Я. Внутрішня торгівля України: проблеми

та перспективи розвитку галузі. *Вісник соціально-економічних досліджень*, 2012. (2), с. 340-347.

7. Мазаракі, А. А., Пшеслінський Д. М., Смолін І. В. Торговельне підприємство: стратегія, політика, конкурентоспроможність: *монографія*. Київ: КНТЕУ, 2010. 383с.

8. Мировой сектор розничной торговли в 2018 году. Кардинальные преобразования и оживление коммерческой деятельности. Deloitte: веб-сайт. URL: <https://www2.deloitte.com/ru/ru/pages/consumerbusiness/articles/global-powers-of-retailing.html#>

9. Національний стандарт України “Оптова та роздрібно торгівля. Терміни та визначення понять: ДСТУ 4303:2004” URL: <http://www.profiwins.com.ua/ru/directories1/dstu4303.html>

10. Соболев В.О. Дослідження класифікацій типів та форматів роздрібних торговельних підприємств. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Vdnuet/econ/2008_4/25%20.pdf

11. Цимбалюк Ю.В. Розвиток оптової та роздрібно торгівлі як форм комерційного посередництва на товарному ринку. URL: www.nbu.gov.ua/portal/soc.../12-39.pdf

12. Юрко І. В. Торговельне підприємство: навч. посіб. / І. В. Юрко. – К. : ЦУЛ, 2014. – 308 с.

ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОГО АРКУША

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «ОРГАНІЗАЦІЯ ТОРГІВЛІ»

на тему: «КОМЕРЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У РОЗДРІБНІЙ ТОРГІВЛІ»

Виконав: студент 3 курсу,
Спеціальність 076 «Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність»,

_____ *І. В. Петренко*

_____ *дата*

Перевірила: к. е. н., доцент кафедри
організації підприємництва та біржової
діяльності

_____ *Л.Л. Панкратова*

_____ *дата*

Відмітка про допуск до захисту:

Національна шкала _____ (ПІБ членів комісії)
Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____ (ПІБ членів комісії)

Київ 2020

ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ЗМІСТУ (ПЛАНУ)

Зміст

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні засади функціонування ринку електронної комерції	5
1.1 Поняття електронної комерції, суть та суб'єкти ризиків.....	5
1.2. Класифікація та інструменти систем електронної торгівлі	10
РОЗДІЛ 2. Особливості функціонування ринку електронної комерції в Україні	14
2.1. Аналіз розвитку ринку електронної комерції України	14
2.2. Проблеми та перешкоди розвитку електронної комерції в Україні	21
РОЗДІЛ 3. Шляхи реалізації та перспективи розвитку електронної комерції в Україні	24
3.1. Міжнародні тенденції функціонування інтернет-комерції.....	24
3.2. Напрями розвитку електронних торговельних операцій в Україні	26
ВИСНОВКИ.....	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	31

ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ТАБЛИЦЬ ТА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

Аналіз ключових факторів успіху ІП «Кока-Кола Беверіджиз Україна» та її найближчих конкурентів наведено у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Аналіз ключових факторів успіху ІП «Кока-Кола Беверіджиз Україна» та конкурентів

Ключові фактори успіху	Оцінка фактора	Кока-Кола		Сандора		Оболонь	
		Рейтинг	Загальна оцінка	Рейтинг	Загальна оцінка	Рейтинг	Загальна оцінка
1. Якість продукції	0,4	5	2	5	2	4	1,6
2. Обсяги продажу продукції	0,15	5	0,75	4	0,6	3	0,45
3. Частка ринку	0,15	4	0,6	3	0,45	2	0,3
4. Ціна продукції	0,3	4	1,2	4	1,2	5	1,5
Всього	1		4,55		4,25		3,85

Джерело: розроблено автором

Для оцінки зовнішньоекономічної діяльності підприємства варто розглянути обсяги експорту та імпорту компанії (рис. 2.1).

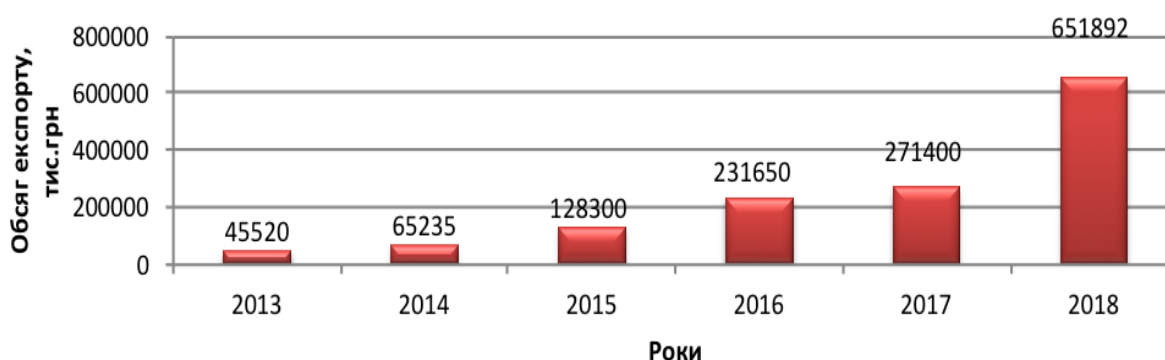

Рис. 2.1. Обсяги експорту ІП «Кока-Кола Беверіджиз Україна» за 2013-2018 рр., тис. грн.

Джерело: розроблено автором на матеріалах [11]

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ
ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ****Книга одного автора:****ДСТУ 8302:2015**

Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків: Право, 2005. 304 с.

Книга двох та більше авторів:**ДСТУ 8302:2015**

1. Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази у господарському процесі України: монографія. Харків: Еспада, 2004. 192 с.

2. Комаров В. В., Світлична Г. О., Удацьова І. В. Окреме провадження: монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків: Право, 2011. 312 с.

3. Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Мороз С. В., Малиновська К. А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження: монографія. Харків:

Юрайт, 2013. 288 с.

4. Колективні політичні права і свободи людини та громадянина в Україні: проблеми теорії та практики: монографія / Є. І. Григоренко та ін.; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків: [б. в.], 2013. 352 с.

Книги під заголовком:**ДСТУ 8302:2015**

Галузева економічна політика держави: проблеми правового забезпечення: колект. моногр. / за наук. ред. Д. В. Задихайла. Харків: Юрайт, 2013. 520 с. (Серія "Наукові праці кафедри господарського права Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого"; т. 1).

Багатотомне видання, окремий том:**ДСТУ 8302:2015**

Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. / Нац. акад. прав. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2016. Т. 1: Історія держави і права України. 848 с.

Статті з журналів:**ДСТУ 8302:2015**

1. Кулак Н. В. Актуальні питання правового статусу добровольчих формувань в Україні. *Часопис Київського університету права*. 2016. № 4. С. 84–88.

2. Петришин О., Серьогіна С. Змішана республіканська форма державного правління: питання теорії та практики. *Право України*. 2009. № 10. С. 57–60.
3. Benjamin A. C. The ethics of scholarship: A discussion of problems that arise in its application. *Journal of Higher Education*. 1960. Vol. 31, No. 9. P. 471–480.

Збірники наукових праць:

ДСТУ 8302:2015

Середа М. Мирні зібрання: практика адмін. судів 2015 р. *Юридичний вісник України*. 2016. 12–18 лют. (№ 6). С. 5.

Тези, матеріали конференцій:

ДСТУ 8302:2015

1. Боднар Т. В. Договір про закупівлю: особливості укладання і забезпечення. *Актуальні проблеми приватного права: договір як правова форма регулювання приватних відносин*: матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 95-й річниці з дня народж. В. П. Маслова (Харків, 17 лют. 2017 р.). Харків: Право, 2017. С. 7–9.
2. Данильян О. Г., Дьобань О. П. Досвід удосконалення органів державної влади в європейських країнах та можливості його використання в Україні. *Проблеми розбудови державності та народовладдя в Україні*: матеріали ХХІІ Харків. політолог. читань (м. Харків, 21 трав. 2009 р.). Харків, 2009. С. 47–49.

Авторські свідоцтва

ДСТУ 8302:2015

А. с. 1417832 СССР, МКИ А 01 F 15/00. Устрійство для захвату деталей / В.С. Ваулин, В.К. Калов. №4185516; заявл. 22.01.87; опубл. 23.08.88, Бюл. № 31.

Патенти:

ДСТУ 8302:2015

Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G 21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.

Дисертації, автореферати дисертацій:

ДСТУ 8302:2015

1. Сокурєнко В. В. Публічне адміністрування сферою оборони в Україні: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2016. 573 с.
2. Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських

товариствах: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 / Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2010. 36 с.

• **Електронні ресурси:**

ДСТУ 8302:2015

Гетьман Є. А. Підзаконні нормативно-правові акти органів виконавчої влади України та іноземних держав: порівняльна характеристика. *Теорія і практика правознавства*: електрон. наук. фахове вид. 2016. Вип. 1 (9). URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/66302> (дата звернення: 17.06.2016).